

OBSAH

JAK PRACOVAT S KNIHOU	17
1. Z HISTORIE TÁBORŮ	19
2. POŘADATEL A PERSONÁL	25
VÝCHODISKA	26
> Pořadatel tábora	26
> Pořadatel z pohledu práva	26
> Personální zajištění tábora	37
> Personál z pohledu práva	48
PŘED TÁBOREM	59
> <i>Zajistit personál tábora .....</i>	<i>59</i>
> <i>(Vy)budovat fungující tým a vést ho ke společnému cíli .....</i>	<i>62</i>
> <i>Připravit praktikanty/instruktory .....</i>	<i>68</i>
> <i>Vyslat pracovníky tábora na povinná kvalifikační školení .....</i>	<i>70</i>
> <i>Proškolit pracovníky tábora .....</i>	<i>72</i>
> <i>Zajistit dokumentaci od pracovníků tábora .....</i>	<i>74</i>
> <i>Uzavřít dohody s personálem .....</i>	<i>75</i>
> <i>Vystavit potvrzení pro táborové pracovníky uvolňované ze zaměstnání .....</i>	<i>77</i>
> <i>Pojistit/připojistit pracovníky tábora .....</i>	<i>78</i>
> <i>Připravit a distribuovat pokyny k táboru pro personál .....</i>	<i>79</i>
> <i>Předat dokumentaci zdravotníkovi a hospodáři .....</i>	<i>79</i>
NA TÁBOŘE	80
> <i>Komunikovat .....</i>	<i>80</i>
> <i>Organizovat práci členů týmu .....</i>	<i>82</i>
> <i>Vést členy týmu .....</i>	<i>86</i>
> <i>Kontrolovat, hodnotit a koordinovat práci členů týmu .....</i>	<i>89</i>
> <i>Řešit konflikty .....</i>	<i>92</i>
> <i>Ocenit práci personálu .....</i>	<i>94</i>
PO TÁBOŘE	96
> <i>Ocenit práci vedoucích, resp. členů týmu .....</i>	<i>96</i>

3. ÚČASTNÍCI	99
VÝCHODISKA	100
➤ Cílová skupina	100
➤ Počet účastníků	101
➤ Účastníci z pohledu práva	103
PŘED TÁBOREM	111
➤ <i>Připravit a distribuovat úvodní informace k táboru .....</i>	<i>111</i>
➤ <i>Připravit a distribuovat přihlášky .....</i>	<i>113</i>
➤ <i>Zařídít propagaci tábora .....</i>	<i>114</i>
➤ <i>Evidovat přihlášky .....</i>	<i>118</i>
➤ <i>Připravit seznamy účastníků .....</i>	<i>119</i>
➤ <i>Připravit a distribuovat podrobné pokyny k táboru .....</i>	<i>119</i>
➤ <i>Připravit formuláře pro účastníky tábora .....</i>	<i>121</i>
➤ <i>Zorganizovat informační schůzku s rodiči .....</i>	<i>123</i>
➤ <i>Pojistit účastníky tábora .....</i>	<i>125</i>
➤ <i>Evidovat a kontrolovat odevzdanou dokumentaci a platby účastníků tábora .....</i>	<i>125</i>
➤ <i>Uspořádat přípravnou společnou akci účastníků .....</i>	<i>127</i>
➤ <i>Rozdělit účastníky do oddílů .....</i>	<i>127</i>
NA TÁBOŘE	128
➤ V den odjezdu na tábor	128
➤ <i>Převzít děti od rodičů .....</i>	<i>128</i>
➤ <i>Vybrat účastnickou dokumentaci .....</i>	<i>129</i>
➤ <i>Provést zdravotní filtr účastníků .....</i>	<i>130</i>
➤ <i>Seznámit se s obsahem zdravotní dokumentace účastníků .....</i>	<i>130</i>
➤ V průběhu tábora	130
➤ <i>Poznat a uspokojovat zájmy a očekávání účastníků .....</i>	<i>131</i>
➤ <i>Rozvíjet potenciál každého účastníka .....</i>	<i>133</i>
➤ <i>Usměrňovat chování účastníků .....</i>	<i>134</i>
➤ <i>Přispět k udržení pozitivní atmosféry a aktivity po celou dobu tábora .....</i>	<i>142</i>

➤ V den odjezdu z tábora	145
➤ <i>Připravit dokumentaci účastníků</i>	145
➤ <i>Zorganizovat balení věcí účastníků</i>	145
➤ <i>Předat děti rodičům</i>	146
PO TÁBOŘE	148
➤ Organizace s celoroční činností	148
➤ <i>Navázat na tábor v dalších aktivitách</i>	148
➤ Organizace, které vytvořily skupinu dětí za účelem tábora	148
➤ <i>Připravit nové aktivity</i>	148
VYBRANÁ TÉMATA PODROBNĚJI	149
➤ Věkové skupiny účastníků a jejich specifika	149
➤ Potřeby účastníků	154
➤ Účastníci se specifickými potřebami	156
➤ Komunikace	164
➤ Práce se skupinou	174
➤ Nevhodné chování	182
4. TERMÍNY A ČASOVÝ PLÁN	187
VÝCHODISKA	188
PŘED TÁBOREM	189
NA TÁBOŘE	194
PO TÁBOŘE	198
5. MÍSTO A UBYTOVÁNÍ	201
VÝCHODISKA	202
➤ Typy táborů	202
➤ Ubytování na táborech	205
➤ <i>Typy táborových základen z hlediska způsobu ubytování</i>	205
➤ <i>Typy táborových základen z hlediska vlastnictví</i>	209
➤ <i>Výběr základny</i>	210
➤ Místo a ubytování z pohledu práva	213

PŘED TÁBOREM	220
➤ Varianta I – stálá základna ve vlastnictví pořadatele tábora	220
➤ <i>Rezervovat termín .....</i>	220
➤ <i>Navštívit objekt před konáním tábora .....</i>	220
➤ <i>Připravit základnu .....</i>	220
➤ <i>Dohodnout detaily předání základny .....</i>	221
➤ Varianta II – základna v nájmu	221
➤ <i>Vyhledat vhodnou základnu .....</i>	221
➤ <i>Rezervovat termín .....</i>	223
➤ <i>Uskutečnit osobní prohlídku základny .....</i>	223
➤ <i>Projednat podmínky a uzavřít smlouvu/dohodu .....</i>	227
➤ <i>Uhradit zálohu za pronájem základny/tábořiště .....</i>	227
➤ <i>Obstarat písemné souhlasy a povolení .....</i>	228
➤ Stavba základny	229
➤ <i>Domluvit přípravný tým pro stavbu základy .....</i>	229
➤ <i>Stanovit termín/y stavby základny .....</i>	229
➤ <i>Připravit plánek základny a plánky staveb .....</i>	230
➤ <i>Zajistit potřebný materiál a nářadí .....</i>	231
➤ <i>Zajistit dopravu a zázemí pro stavitelský tým .....</i>	231
➤ <i>Připravit „terén“ .....</i>	231
➤ <i>Postavit určené stavby .....</i>	231
➤ Bourání základny	232
NA TÁBOŘE	233
➤ Po příjezdu na tábor	233
➤ <i>Převzít základnu / zkontrolovat stav tábořiště .....</i>	233
➤ <i>Připravit základnu .....</i>	234
➤ <i>Převzít/zřídit ošetřovnu a izolaci .....</i>	234
➤ <i>Zorganizovat ubytování účastníků .....</i>	235
➤ <i>Seznámit účastníky s areálem tábora .....</i>	235
➤ <i>Řídit práce na dostavbě základny .....</i>	235
➤ V průběhu tábora	236
➤ <i>Průběžně kontrolovat stav základny/tábořiště a okolí .....</i>	236
➤ <i>Operativně řešit provozní závady a případné škody .....</i>	236

➤ Před odjezdem z tábora	237
➤ Zorganizovat závěrečný úklid základny	237
➤ Připravit předání základny	238
➤ Předat základnu	238
PO TÁBOŘE	240
➤ Provést likvidaci/bourání základny	240
➤ Uhradit doplatek za ubytování	240
➤ Provést kontrolu základny a následnou péči	240
6. CÍLE A PROGRAM	243
VÝCHODISKA	244
➤ Tradiční tábory	244
➤ Speciální tábory	244
➤ Záměr	244
➤ Téma, cíle a prostředky k dosažení cílů	246
➤ Možnosti realizace cílů, tématu a programu	250
PŘED TÁBOREM	253
➤ Poznat, vyhodnotit a zohlednit výchozí podmínky	253
➤ Formulovat hlavní cíl/e tábora, témata a dílčí cíle pro účastníky	255
➤ Zvolit prostředky, kterými chceme cílů dosáhnout	259
➤ Sestavit rámcový program a scénář/manuál tábora	263
NA TÁBOŘE	271
➤ Zahájit program	271
➤ Vytvořit týmy	273
➤ Seznámit se v týmech	274
➤ Vymyslet jména, příp. pokřik, znak či jiné atributy týmů	274
➤ Upřesnit program na každý den	275
➤ Realizovat program	277
➤ Improvizovat	278
➤ Dokumentovat průběh programu	281
➤ Zakončit program	282
➤ Uzavřít tábor	283

PO TÁBOŘE	286
➤ <i>Vyhodnotit program/tábor ze strany účastníků a rodičů .....</i>	286
➤ <i>Vyhodnotit program ze strany realizátorů (organizačního týmu) .....</i>	289
➤ <i>Archivovat materiály a podklady k programu .....</i>	292
➤ <i>Vytvořit podklady k propagaci programu/tábora .....</i>	292
VYBRANÁ TÉMATA PODROBNĚJI	294
➤ <i>Zájmová činnost .....</i>	294
➤ <i>Pracovní aktivity .....</i>	305
➤ <i>Hry .....</i>	312
➤ <i>Závody a soutěže .....</i>	325
➤ <i>Rozcvičky .....</i>	333
➤ <i>Zkoušky .....</i>	335
➤ <i>Vycházky a výlety .....</i>	337
➤ <i>Diskotéka, karneval .....</i>	342
➤ <i>Zážitkové noční aktivity v přírodě .....</i>	345
➤ <i>Obřady, tradice a rituály .....</i>	351
➤ <i>Osobní volno .....</i>	358
➤ <i>Celotáborová etapová hra .....</i>	360
➤ <i>Zážitková pedagogika a celostní výchova .....</i>	379
➤ <i>Motivace .....</i>	387
➤ <i>Hodnocení výsledků účastníků v rámci programu .....</i>	391
7. STRAVOVÁNÍ	395
VÝCHODISKA	396
➤ <i>Možnosti zajištění stravování na táboře .....</i>	396
➤ <i>Možnosti nákupu surovin a potravin .....</i>	400
➤ <i>Stravování z pohledu práva .....</i>	403
PŘED TÁBOREM	409
➤ <i>Varianta I – stravování zajišťované vlastními silami .....</i>	409
➤ <i>Vytvořit jídelníček .....</i>	409
➤ <i>Zajistit suroviny a potraviny .....</i>	411
➤ <i>Zajistit nádobí a vybavení do kuchyně .....</i>	411

> <i>Promyslet způsob skladování zásob</i>	412
> <i>Vypracovat provozní řád kuchyně</i>	413
➤ <i>Varianta II – stravování zajišťované dodavatelsky</i>	413
> <i>Vyhledat vhodného dodavatele v místě konání tábora</i>	414
> <i>Dohodnout setkání s vybraným dodavatelem</i>	414
> <i>Uzavřít objednávku na zajištění stravování (obědů)</i>	415
> <i>Obstarat várnice na přepravu jídla (obědů)</i>	415
> <i>Zajistit výdej (případně doplnění) stravy</i>	415
NA TÁBOŘE	416
➤ <i>Varianta I – stravování zajišťované vlastními silami</i>	416
➤ <i>V den příjezdu na tábor</i>	416
> <i>Převzít/připravit kuchyň a její inventář</i>	416
➤ <i>V průběhu tábora</i>	416
> <i>Zajistit pravidelnou přípravu a výdej stravy</i>	416
> <i>Zajistit pitný režim</i>	418
> <i>Pravidelně doplňovat zásoby</i>	418
> <i>Správně uložit a skladovat potraviny</i>	420
> <i>Průběžně evidovat spotřebu a stav potravin vzhledem k jídelníčku a rozpočtu</i>	421
> <i>Správně hospodařit s pitnou vodou</i>	424
> <i>Pečovat o čistotu náčiní a vybavení kuchyně</i>	425
> <i>Průběžně likvidovat odpad</i>	426
> <i>Kontrolovat dodržování hygienických norem a požadavků</i>	427
➤ <i>V den odjezdu z tábora</i>	428
> <i>Připravit kuchyň a její inventář k předání / k přesunu</i>	428
➤ <i>Varianta II – stravování zajišťované dodavatelsky</i>	428
> <i>Operativně upřesňovat objednávky jídla</i>	428
> <i>Zajistit převzetí a výdej stravy</i>	429
PO TÁBOŘE	430
➤ <i>Varianta I – stravování zajišťované vlastními silami</i>	430
> <i>Vypořádat se se zbylými zásobami</i>	430
> <i>Provést kontrolu vybavení kuchyně</i>	430
> <i>Uhradit doplatek za stravu a/nebo energie</i>	430

- Varianta II – stravování zajišťované dodavatelsky 430
  - *Provést úhradu doplatku za stravovací služby* 430

8. DOPRAVA 431

VÝCHODISKA 432

- Individuální doprava 432
- Společná doprava 432
- Doprava z pohledu práva 433

PŘED TÁBOREM 436

- Individuální doprava 436
  - *Vybavit rodiče popisem cesty a mapkou* 436
  - *Promyslet organizaci příjezdu* 436
- Společná doprava – varianta I – přeprava osob, případně i věci veřejnou dopravou 437
  - *Zjistit potřebné informace a zajistit jízdenku* 437
  - *Uložit si kontakt na zákaznickou linku dopravce* 438
- Společná doprava – varianta II – přeprava osob, případně i věci smluvenou autobusovou dopravou 438
  - *Vyhledat vhodného dopravce* 438
  - *Kontaktovat dopravce a domluvit podmínky přepravy* 439
  - *Zaslat objednávku dopravy* 439
  - *Uhradit zálohu, případně celou částku za dopravu osob* 440
- Společná doprava – varianta III – přeprava věcí, případně zásobování 440
  - *Zjistit možnosti a dohodnout podmínky přepravy inventáře* 440
  - *Zkontrolovat „technické zabezpečení“ přepravy* 440
  - *Zajistit způsob zásobování a přeprav během tábora* 441
  - *Uhradit zálohy, případně celou částku za přepravu věcí* 441

NA TÁBOŘE..... 442

- V den odjezdu na tábor 442
- Individuální doprava 442
  - *Převzít účastníky od rodičů* 442
- Společná doprava 442

> Zorganizovat odjezd účastníků	442
> Zorganizovat naložení společných věcí a materiálu	443
> „Zaměstnat“ účastníky při cestě na tábor	443
> Vyřídít formality s řidičem při smluvní přepravě	444
> Zorganizovat „výstup“ účastníků	444
> V průběhu tábora	444
> V den odjezdu z tábora	445
> Zorganizovat návrat účastníků	445
> Zorganizovat naložení a odvoz inventáře	445
PO TÁBOŘE	446
> Uhradit dodatečné platby za dopravu	446
> Zorganizovat dopravu „bouracího“ a úklidového týmu	446
9. VYBAVENÍ A MATERIÁL	447
VÝCHODISKA	448
> Potřebné vybavení a materiál	448
> Vybavení a materiál z pohledu práva	450
PŘED TÁBOREM	454
> Připravit soupis potřebného vybavení, pomůcek a materiálu ..	454
> Připravit vybavení, pomůcky a materiál podle seznamu	455
> Připravit a nastudovat podklady k evidenci potřeb a materiálu ...	456
> Stanovit základní pravidla pro zacházení s vybavením a materiálem	457
NA TÁBOŘE	458
> Po příjezdu na tábor	458
> Vyložit a utřídit dovezené věci	458
> Předat inventář (vybavení a materiál) a dokumentaci příslušným pracovníkům	458
> Půjčovat vybavení a/nebo vydávat materiál	459
> Před odjezdem z tábora	459
> Utrít a naložit věci k odvozu	459
PO TÁBOŘE	460
> Postarat se o inventář	460

10. HOSPODAŘENÍ	461
VÝCHODISKA	462
➤ Možnosti financování tábora	463
➤ Hospodaření z pohledu práva	465
PŘED TÁBOREM	468
➤ <i>Vytvořit rozpočet</i>	468
➤ <i>Oslovit/získat dárce/sponzory</i>	471
➤ <i>Vytvořit jídelníček a rozpis potravin</i>	472
➤ <i>Připravit nezbytnou dokumentaci a další potřeby pro hospodářskou agendu tábora</i>	472
➤ <i>Realizovat příjmy a výdaje</i>	474
➤ <i>Evidovat příjmy a výdaje</i>	476
NA TÁBOŘE	483
➤ <i>Realizovat potřebné výdaje, resp. příjmy</i>	483
➤ <i>Pokračovat v evidenci výdajů, resp. příjmů</i>	484
➤ <i>Průběžně sledovat dodržování rozpočtu</i>	484
➤ <i>Vést další potřebnou dokumentaci</i>	485
PO TÁBOŘE	486
➤ <i>Realizovat poslední výdaje</i>	486
➤ <i>Uzavřít pokladní knihu</i>	487
➤ <i>Zpracovat zprávu o výsledku hospodaření tábora</i>	487
11. PROVOZ	489
VÝCHODISKA	490
➤ Řízení chodu tábora	490
➤ Provoz tábora z pohledu práva	491
PŘED TÁBOREM	503
➤ <i>Požádat o schválení tábora</i>	503
➤ <i>Zaslat oznámení o konání tábora</i>	503
➤ <i>Zjistit informace o službách, příp. objednat služby</i>	505
➤ <i>Vytvořit táborový řád</i>	506
➤ <i>Vytvořit režim dne</i>	509

➤ <i>Vypracovat dokument s povinnostmi služeb (a hlídek)</i>	510
➤ <i>Vypracovat dokument s kompetencemi, právy a povinnostmi personálu</i>	513
➤ <i>Vypracovat dokument s povinnostmi vedoucího dne</i>	513
➤ <i>Vypracovat provozní řád kuchyně</i>	514
➤ <i>Promyslet možnosti a zásady práce s táborovou radou</i>	515
NA TÁBOŘE	517
➤ <i>Přivítat účastníky</i>	517
➤ <i>Seznámit účastníky s důležitými informacemi</i>	517
➤ <i>Organizovat práci služeb a hlídek</i>	524
➤ <i>Zapojit účastníky do chodu tábora</i>	526
➤ <i>Řídit činnosti spojené s provozem tábora</i>	527
➤ <i>Pečovat o zdraví a bezpečnost účastníků</i>	532
PO TÁBOŘE	535
➤ <i>Archivovat povinnou a další důležitou dokumentaci</i>	535
➤ <i>Vyhodnotit provoz tábora včetně problémů a krizových situací</i>	535
VYBRANÁ TÉMATA PODROBNĚJI	537
➤ <i>Bezpečný tábor</i>	537
➤ <i>Řešení krizových situací</i>	545
➤ <i>Základy první pomoci</i>	558
12. DOKUMENTACE	577
PŘEHLED	578
VYBRANÁ TÉMATA PODROBNĚJI	595
➤ <i>Možnosti dokumentace programu/tábora</i>	595
13. SPECIÁLNÍ TÁBORY	609
PĚŠÍ PUTOVNÍ TÁBOR	610
VODÁCKÝ PUTOVNÍ TÁBOR	616
CYKLISTICKÝ PUTOVNÍ TÁBOR	636
ZIMNÍ LYŽAŘSKÝ TÁBOR	640

POUŽITÉ A DOPORUČENÉ ZDROJE 646

TIŠTĚNÉ ZDROJE 646

ELEKTRONICKÉ ZDROJE 650

AUTOŘI A RECENZENTI 659

ELEKTRONICKÉ PŘÍLOHY

- Kompetence pracovníků tábora
- Seznam věcí, které se mohou hodit vedoucímu oddílu
- Seznam věcí na cestu do tábora
- Seznam věcí na tábor (včetně obsahu a využití KPZ)
- Zásady rozmístění staveb a plánů stanové základny
- Rozpis nářadí a materiálu pro stavbu stanové základny
- Postup stavby stanové základny (obytné stany, kuchyně s kamny, jídelna, umývárna, sprcha, WC) včetně nákresů
- Rámcové plány „Ztracená Kniha tajemství“, „Pravěk“, „El Dorado“
- Manuál k táboru „Ztracená Kniha tajemství“ (část)
- Celotáborové hry „Ztracená Kniha tajemství“ a „Pravěk“ – podrobný popis příprav, podklady pro vybrané hry, dokumenty vztahující se k CTH (loga, diplomy, pamětní listy, medaile, pohlednice, stylový režim a rozkaz dne, jídelníček aj.)
- Tábornické dovednosti (uzly, poznávání rostlin a zvířat, práce s mapou a buzolou a orientace v terénu, Morseova abeceda, šifry), možnosti výuky, náměty pro hry a soutěže
- Lukostřelba
- Kalkulace na dva dny
- Jídelníček
- Recepty
- Vybavení kuchyně (třítýdenní tábor bez elektřiny, 50 strážníků)
- Provozní kniha kuchyně (tábor bez elektřiny, vaření zajišťuje vedoucí s dětmi)
- Zásady zajištění hygienického standardu na táboře (stanová základna bez elektřiny)
- Nejčastější prohřešky z pohledu hygienických kontrol